

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A bíróság a dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd (1095 Budapest, Gabona utca 10 2/1.) által képviselt **Kiss Róbert** felperesnek, dr. Romhányi Gábor jogtanácsos által képviselt **Budapesti Rendőr-főkapitányság** (1139 Budapest, Teve utca 4-6.) alperes ellen, gyülekezési ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránti indított peres eljárásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A bíróság megállapítja, hogy a 2009. július 4. napján a Budapest, V. kerület Erzsébet téren tartott rendezvény feloszlatása jogellenes volt.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 40.000 (negyvenezer) forint perköltséget.

A kereseti illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A Fővárosi Ítéletőbbla 2009. július 2. napján kihirdetett, 5.Pf.20.738/2009/7. számú ítéletével a Fővárosi Bíróság elsőfokú, a Magyar Gárda Hagyományörző és Kulturális Egyesületet feloszlató ítéletét azzal hagyta helyben, hogy az egyesület feloszlatásának hatályát kiterjesztette a mozgalomra is. Az első fokon eljáró Fővárosi Bíróság és a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéletőbbla ítéleteikben megállapították, hogy a Magyar Gárda Egyesület a vele szimbiózisban együtt létező Magyar Gárda Mozgalom működésén keresztül, meghatározó módon olyan tevékenységet végez, amely ténylegesen sérti egyes kisebbségek tagjai egyenlő emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait, a mások jogait és szabadságát sértő magatartások jelenléte a szervezet és a mozgalom működésében olyan jellegű és mértékű, hogy nincs lehetőség azok szeparált szankcionálására, a jogszabályok szerinti egyedül alkalmas és lehetséges eszköz mások jogainak és szabadságának megvédésére a szervezet feloszlatása.

A www.magyargarda.hu honlapon 2009. július 2., 3. és 4. napjain közlemények közzétételére került

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

sor, melyek egy 2009. július 4. napján tartandó rendezvény kapcsán kéri a „gárdistákat, pártolókat, valamint Magyar Gárda-szimpatizánsokat, hogy az Egyesület és a többi jogtalanul zaklatott hazafi melletti szimpátiájuk megnyilvánulásaként jöjjenek el 2009. július 4-én megrendezésre kerülő tiltakozó demonstrációra a budapesti Szent István térre (Bazilika)”, deklarálva továbbá, hogy a „feloszlathatatlan Magyar Gárda ott lesz!”. Később a rendezvény helyszíne és időpontja vonatkozásában a honlapon újabb közlemények közzétételére került sor, melyekben arról tájékoztatták az érdeklődőket, hogy békés demonstráció lesz, mely elhúzódhat.

2009. július 3-án Budapest rendőrfőkapitánya 01000/36775/2009. ált. számú egyedi utasításában a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. július 4-én 0 órától 24 óráig. Az egyedi utasítás értelmében a feladat végrehajtásába beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kíséri a rendezvényekre érkezőket, megakadályozza az esetleges jogsértések kialakulását, melynek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálást hajt végre, továbbá az Rtv. 13. §-a alapján, illetőleg kérésre közreműködik az esetleges megbomlott rend helyreállításában. Az egyedi utasítás indokolása utal arra, hogy az érintett napra a főváros területére nagy számú demonstráció megtartását jelentették be, amely rendezvényeken jelentős számú résztvevő megjelenése várható. Említést tesz továbbá arról, hogy a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletével feloszlatta a Magyar Gárda Hagyományörző és Kulturális Egyesületet, illetve az annak szervezéséért felelős részt képező Magyar Gárda Mozgalmat, továbbá arról is, hogy ezt követően a www.magyardarda.hu internetes oldalon felhívás jelent meg, miszerint 2009. július 4. napján Budapest, V. kerület, Szabadság térre Budaházy György baráti köre, valamint a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom – a Magyar Gárda felhívására – szimpátiatüntetést szervez, tiltakozva az egyesület politikai nyomásra történt feloszlata miatt. Indokolásában tájékoztatást nyújt arról is, hogy 2009. június 20-án egy magánszemély jelentett be rendezvényt a Szabadság térre, amely bejelentés tudomásul vétele kapcsán a rendőrség megállapította hatáskörnek hiányát.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság 2009. július 3. napján közleményt tett közzé, melyben tájékoztatta a közvéleményt, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányság 2009. július 4. napjára egyetlen rendezvény megtartását sem vette tudomásul. 2009. július 4-én a rendőrség közleményeiben újra megerősítette, hogy egyetlen demonstrációt sem vett tudomásul, továbbá, hogy a Magyar Gárda egyenruhájának viselése a rendőrség szerint alkalmas arra, hogy „másokban félelmet, megbotránkozást, valamint riadalmat” keltsen, ezért az egyenruhában lévő személyekkel szemben a rendőrség „a leghatározottabban fog fellépni”.

A rendőrség a perbeli napon fokozott figyelemmel kísérte azon személyeket, akikről – a Gárda-egyenruhájára emlékeztető ruházata miatt – feltételezhető volt, hogy rendezvényen kívánnak részt venni. Ezen személyeket igazoltatták, ruházatukat, csomagjaikat, járműveiket átvizsgálták. A perbeli napon 16 óra 13 perc körül a Budapest, Ferihegy 1 körül Gárda-egyenruhára emlékeztető ruházatban lévő személyek igazoltatására is sor került.

Az Erzsébet téren 16 órától a tömeg fokozatosan nőtt, a rendezvényre a résztvevők nagy számban, csoportokban érkeztek, számuk több százra tehető, akik közül jelentős számú résztvevő a Magyar Gárda egyenruháját viselte, vagy más egyértelmű módon tette nyilvánvalóvá a rendezvényen való részvételét.

17 óra 08 perckor a rendőrség megkezdte az Erzsébet téri tömeg feloszlátását, a téren tartózkodókat ekkor szólították fel a terület elhagyására, illetőleg, hogy oszlojanak szét. Ezt követően a felszólítás a rendőrség felszólító gépkocsijából a tér több pontjáról folyamatosan – szinte megállás nélkül – hallható volt egészen 20 óra 31 percig. A rendőrség felhívásának rendezvényen résztvevők túlnyomó része nem tett eleget. A demonstrálók néhány tagjának kezdeményezésére a résztvevők jelentős része úgy döntött, hogy a rendőri intézkedéssel való egyet nem értésük jeleként a téren a földre letilnek és énekelni kezdenek.

Az oszlatás foganatosítása során 17 óra 12 perckor a rendőri egységek megkezdtek a rendezvényen résztvevőkkel szembeni intézkedések végrehajtását. A jelenlévőket, közöttük mind az álló, mind pedig az ülő résztvevőket felszólították személyazonosságuk igazolására. Egyeseket a téren vontak ellenőrzés alá, és felhívták figyelmüket, hogy a rendőri felszólításnak tegyenek eleget, és távozzanak, míg másokat a tömegből az előállító autókhoz kísérték, adataikat rögzítették, ruházatukat és csomagjaikat átvizsgálták, végül előállították őket.

2009. július 4. napján 16 óra 56 perckor hangzott el utasítás, hogy a 200-300 fős tömeget az Erzsébet téren szólítsák fel távozásra, ellenkező esetben előállítják őket. A rendőrség 17 óra körül már 500 fős tömegről adott tájékoztatást, melyet fel kellett számolni. A tömegről az a megjegyzés hangzott el, hogy nem erőszakos (ezért védőöltözetet nem kell viselni az ide vezényelt rendőri erőknek). 17 óra 7 perckor pontosították a rendőri tájékoztatást, és arra utasították a helyszínen tartózkodó rendőröket, hogy ne oszlatásra kerüljön sor, hanem felszólításra és előállításra. 17 óra 13 perckor a Szent István tér szinte kiürült, onnan (a rendőrség tudomása szerint) az Erzsébet tér irányába távozott a tömeg, ahonnan ugyanebben a percben az az információ érkezett, hogy a gárdisták felvették az egyenruhát. Ezt követően megkezdődött az igazoltatás és előállítás, amelynek során a demonstrálók ülve énekeltek, közben karjaikat összefonták. 17 óra 42 perckor elhangzott, hogy csak passzív ellenállást tanúsítanak a rendezvény résztvevői. 17 óra 49 perckor hivatalos személy elleni erőszak gyanúja miatt állítottak elő egy személyt, majd 18 óra 1 perckor elhangzott, hogy csoportosan megtámadták a rendőröket, dobálták őket, és ekkor – hivatkozással a békés jelleg elvesztésére, továbbá a többszöri felszólításra – utasítást adtak a kiszorításra és „gázcsapásra”. 18 óra 2 perckor megerősítették azt a korábbi utasítást, hogy ne tömegoszlatás történjen, hanem kiemelés és előállítás, kényszerítő eszközök arányos alkalmazása mellett. 18 óra 3 perckor az Astoria irányát jelölték meg kiszorítási irányként, és közölték, hogy a támadókat bűncselekmény miatt elő kell állítani.

A felperes keresetet nyújtott be, melyben kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felperes részvételével zajlott, Magyar Gárda Mozgalom gárdistái és szimpatizánsai által 2009. július 4. napján a Budapest, V. kerület Erzsébet téren tartott, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó, nem bejelentett, békés, gyors reagálású tüntetést az alperes jogellenesen oszlatta fel.

Keresetében az előzmények ismertetése körében előadta, hogy a gyülekezési jogokkal élni kívánó állampolgárok, így a felperes is, mivel nem tudtak eljutni a korábban bejelentett rendezvényhelyszínre egyikére sem a város érintett részeinek lezárása miatt, ezért más helyszínen, a Budapest, V. kerület Erzsébet téren a közlekedés rendjét nem zavarva kívánták kifejezni tiltakozásukat. Az Erzsébet téren 2009. július 4. napján 17 óra 10 perc körülől kezdődően egy be

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

nem jelentett, de békés összejövetelt tartott a Magyar Gárda Mozgalom közel 300 avatott gárdistája és szimpatizánsai, melynek keretében tiltakozni kívántak a Magyar Gárda Egyesület feloszlását kimondó 2009. július 2. napi ítélet ellen, a Magyar Gárda mellett és az előzetes bejelentett rendezvények jogszerűtlen megtiltása miatt. A rendezvény másik fő célja Budaházy György szabadlábra helyezését követelése volt. Keresetében részletezte az alperes által foganatosított rendőri akció során okozott testi sérüléseket, az előállított emberek számát, és utalt arra, hogy a rendőrség által alkalmazott könnygáz-permet a demonstrálókkal szemben hatástalan volt, azt a rendőrség csupán büntető céllal, sanyargatás szándékával alkalmazta.

Keresetében kifogásolta a bejelentett rendezvények kapcsán született tiltó határozatok jogsértő voltát, utalva a Gytv. 8. § (1) bekezdésére. Kifejtette, hogy a tervezett demonstrációk nem veszélyeztettek volna bíróságok, népképviselői szervek zavartalan működését, a közlekedés más útvonalon való biztosíthatatlanságáról pedig egyik helyszín esetében sem lehet beszélni. A nem jogszerű tiltások egyébként is csak a bejelentések szerinti helyszínre és időpontra vonatkozhattak, az Erzsébet térre nem, ezért ott a bejelentetlen, gyors reagálású tüntetés álláspontja szerint megtartható volt. Keresetében előadta, hogy Budapesten a Vértanúk tere a Magyar Nemzeti Bizottság 2006 szervezetnek rendőrség által tudomásul vett bejelentett rendezvénye volt 19 órától, azonban a teret a rendőrség lezárta és tiltó határozat nélkül művelési területté nyilvánította, ezzel jogsértő módon megakadályozta, hogy a gyülekezési jogukban akadályozottak itt tüntethessenek. A tüntetés résztvevői, akik közül többen később a Magyar Gárda Mozgalom formaruháját viselték - köztük felperes is -, a Szent István térre igyekezve az Erzsébet téren rendőri sorfalba ütköztek, így végül a park fűvén ülve, a Himnuszot, majd a Szózatot énekelve békésen tüntettek. A tüntetés tényleges résztvevői az ülő személyek voltak, közrendet, közbiztonságot veszélyeztető esemény nem történt: a rendőrség jogalap nélküli kényszerintézkedései azonban az alapvető jogaikat gyakorló békés tiltakozók jogait és ezáltal a közrendet is sértették.

Keresetében hivatkozott arra, hogy az alperes tévesen értékelte a perbeli rendezvényt egy megtiltott tüntetés megtartásának. Az Erzsébet téren kialakult tüntetést többségében, de nem kizárólagosan olyan személyek tartották, akiket meggátoltak az aznapra bejelentett tüntetéseken való részvételben, ezért az emiatti felháborodásukat is ki kívánták fejezni az Erzsébet téri tiltakozásukkal. Álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy a tüntetés keretében kifejtett vélemények, nézetek hasonlóságot mutatnak a bejelentett, de megtiltott rendezvényekkel, nem jelenti azt, hogy - ahogy azt az alperes tévesen értékelte - a megtiltott tüntetés megtartására került volna sor. A demonstrációra a fő okot adó eseménytől (Gárda ítélet meghozatala) számított 72 órán belül, előre nem tervezett helyen, a rendőrségi nagy számú kordonozásokat és kiszorításokat követően összeverődött tömeg részvétele mellett került sor. A Gytv. 14. § (1) bekezdésének utolsó fordulata csak akkor alkalmazható, hogy a megtiltással érintett helyen és időben tartják meg a tüntetést, itt azonban nem erről volt szó, mert a helyszín más volt, továbbá más volt a rendezvény tartalma is a bejelentettől.

A felperes keresetében kifejtette, hogy a rendezvény végig megőrizte békés jellegét. Az erőszakos és nyilvánvalóan jogellenes rendőri intézkedések hatására tapasztalt szórványos, nem az ülő demonstrálók felől érkező, sérülés okozására nem alkalmas dobálás az egész tüntetés békés jellegének elvesztésének megállapíthatóságát nem eredményezték. Egyébként sem kísérelte meg az alperes és az alárendelt rendőri alakulatok azt, hogy a dobások elkülönítésre vagy kiemelésre kerüljenek, utalva e körben a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróságának állandó

gyakorlatára, illetőleg az Ezelin vs. France ügyre.

A keresetében kifejtette, hogy a perbeli rendezvény nem valósított meg bűncselekményt. A Magyar Gárda Hagyományörző és Kulturális Egyesület feloszlata tárgyában 2009. július 2-án hozott jogerős ítélet nem zárja ki azt, hogy szimpátiatüntetés tartsanak a Magyar Gárda mellett, illetve attól sem zárja el polgárokat, hogy a Magyar Gárda Mozgalom jelképeit viseljék és abban együtt vonuljanak, éljenek gyűlekezési jogokkal.

Keresetének értelmében kirívó jogsértés volt, hogy a rendőrök leginkább a gárdista viseletű vagy erre ruházatra emlékeztető öltözetet viselő személyeket kezdték előállítani, köztük a felperest. A Fővárosi Ítéletábla jogerős ítélete nem a gárdista egyenruha viselését tiltotta meg, hanem a Magyar Gárda Egyesület feloszlataát mondta ki. Az ítélet szóbeli indoklása szerint a Gárda-egyenruha használható. A gárdista öltözet viselésének a tilalmát, illetve garázdaság szabálysértéssé való minősítését az Országos Rendőr-főkapitányság már a jövőre nézve is megállapította a 2009. július 3. napján közzétett közleményében, és ez alapján a gárdistákat az öltözékük miatt teljesen jogtalanul korlátozták személyi szabadságukban.

Keresetében hivatkozott végül az Alkotmány 62. § (1) bekezdésére, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 11. cikkére, a Gytv. 14. § (1) bekezdésére, a 75/2008. (V. 29.) AB határozatra, és az annak indoklásában kifejtett elvekre, és hangsúlyozta, hogy a jogellenesen feloszlattott rendezvény vonatkozásában egyértelműen megállapítható, hogy a gyűlekezési jog gyakorlása nem valósított meg bűncselekményt, illetve bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járt mások jogainak és szabadságának sérelmével. Megállapítható továbbá az is, hogy a jogellenesen feloszlattott rendezvényen a résztvevők nem jelentek meg fegyveresen, vagy felfegyverkezve, illetve a békés jellegét sem veszítette el. A bé nem jelentett, de békés rendezvény vonatkozásában a feloszlataási indoklás nem állt fenn, ezért nem kaphattak olyan felszólítást jogszerűen a résztvevők, hogy hagyják el a helyszínt. Ebből következően tehát, az ilyen felszólítást esetleges be nem tartása nem valósíthatott meg semmilyen jogszabálysértő magatartást. Kifejtette, hogy mivel a Gytv. 14. § (1) bekezdése a bejelentéshez kötött rendezvény bejelentés nélküli megtartását rendeli feloszlatazni, nincs törvényes lehetőség a szervezés nélküli, békés gyűlekezések feloszlataására önmagában a bejelentés hiánya miatt. Az Erzsébet téren nem volt bejelentett rendezvény, így azt nem is volt lehetséges olyan alapon megtiltani, mintha bejelentett rendezvény lett volna, és azt tiltó határozat ellenére tartották volna meg. A Gytv. alapján nem oszlathatók fel azok a békés rendezvények, amelyek ugyan nem bejelentettek, de megtartják a rendezvény békés jellegét, olyan helyszínen, amely sem a közlekedés rendjét, sem a bíróságok, népképviselői szervek működését nem zavarja. A békés gyűlekezések feloszlataása olyan esetekben, amikor a résztvevők nem tanúsítanak jogsértő vagy közrendbe ütköző magatartást, az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert békés gyűlekezéshez való jog aránytalan korlátozásának minősül.

Az alperes ellenkérelmében kérte a felperes keresetének elutasítását és perköltségben történő marasztalását. Az alperes a perbeli napra bejelentett rendezvények ismertetését követően kifejtette, hogy a perbeli rendezvény a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközött, azaz mások jogainak sérelmével járt. E körben utalt arra, hogy a gyűlekezési jog gyakorlása, annak térbeli, időbeli kiterjedése szempontjából általában érinti a gyűlekezési jogot gyakorlókon kívüliek jogát,

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

elsősorban mozgásszabadságát. A rendezvény megtartásánál nemcsak a rendezvényen résztvevők jogát, hanem az egész közösség érdekét kell figyelembe venni, ideértve azokat is, akiket a rendezvény tágabb vagy szűkebb értelemben érint, mint a rendezvény helyszínén vagy ahhoz közel élők, dolgozók, közlekedőket, utalt az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) AB határozatára és a 75/2008. (V. 29.) AB határozatára.

Kifejtette, hogy a Gytv. 14. § (1) bekezdésében foglalt esetekben a jogszabály a rendőrség számára kötelezővé teszi a tömeg feloszlását. A rendőrség megítélése szerint - figyelemmel arra a körülményre is, hogy a főváros területén 2009. július 04. napján igen nagyszámú, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt kívántak megtartani, mely rendezvények közterületi biztosítása jelentős terhet ró a rendőrségre - a bejelentések időpontjai (2009. július 04. 10.30 és 15.25 óra) és a rendezvények kezdeténc tervezett időpontjai (2009. július 04. 17.05 és 16.00 óra) között rendelkezésre álló időtartam nem elegendő a rendezvény biztosítására való felkészüléshez, a rendőrhatalóságot terhelő rendészeti jellegű feladatok ellátásához, mely körülmény indokolja a rendezvény megtartásának megtiltását. Álláspontja szerint amennyiben a rendezvényt bejelentik, úgy tiltó határozat meghozatalára került volna sor. A rendőrségnek a bejelentések időpontjai - a perbeli rendezvény kapcsán pedig a bejelentés hiánya - miatt nem volt ideje és lehetősége a közlekedés biztosításával járó, fent említett rendészeti feladatok ellátására. Az Erzsébet téri rendezvény vonatkozásában ez azt jelenti, hogy annak megtartása mások jogainak - például a rendezvényen részt venni nem kívánók mozgásszabadságának - sérelmét eredményezte.

Az alperes ellenkérelmében a mások jogainak és szabadságának sérelme körében a fentiekben túlmenően hivatkozott a Fővárosi Ítéletábrla jogerős ítéletére - melyet 2009. július 2. napján szóban hirdettek ki -, mely egyértelműen rögzítette, hogy a Magyar Gárda Egyesület feloszlatása szükségszerűen a mozgalomra is kiterjed, annak szervezeti kereteit is megszünteti, hiszen az egyesület szervezeti egységként foglalta magában a mozgalmat. Az ítélet szóbeli indokolása után a Magyar Gárda honlapján több olyan tartalmú felhívás, közlemény jelent meg, amelyek szerint a Magyar Gárda Mozgalom feloszlathatatlan, annak tagjai, vezetői a Fővárosi Ítéletábrla ítéletét elfogadni nem tudják, hiszen az koncepció eljárás keretében, politikai nyomásra született. A mozgalom a Budaházy György baráti köre és a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom 2009. július 4. napjára, a Szabadság térré bejelentett rendezvényét a Magyar Gárda Egyesület melletti szimpátiatüntetésnek minősítette, melyre a mozgalom tagjait is résztvevőként toborozta („A feloszlathatatlan Magyar Gárda ott lesz!” zárult a 2009. július 2-án megjelent közlemény). A perbeli rendezvény megtartása a Római Egyezményben biztosított alapjogok (10. és 11. Cikk) nem megengedett, rendeltetésellenes gyakorlásának minősült, hiszen az közvetlenül és ténylegesen a demokrácia lényegéhez tartozó jogállamiságot, jogbiztonságot „támadta”, sértve ezáltal a közrendet, köznyugalmat.

Kifejtette, hogy a jogerő intézménye a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény, a beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és mindenki számára irányadó voltához alapvető alkotmányos érdek fűződik. A perbeli rendezvényt a Magyar Gárda Mozgalom nem titkoltan azért szervezte, mert elfogadhatatlannak és koncepció eljárás alapján születettnek tekintette a Fővárosi Ítéletábrla jogerős határozatát, amely nemcsak az egyesületet, de a mozgalmat is felszámolta. Egyértelműen megállapítható az interneten közzétett nyilatkozatok, felhívások alapján, hogy az Erzsébet téren nem egy spontán demonstráció került megtartásra, hiszen arra szervezeten érkeztek vidékről is a Magyar

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

Gárda Mozgalom egyenruhájába öltözött tagjai, illetőleg szimpatizánsok. A Fővárosi Ítélet tábla határozatának kihirdetésére (a szóbeli indokolás ismertetésére) olyan médianyilvánosság mellett került sor, amely alapján gyakorlatilag köztudomású tényként lehet elfogadni, hogy a Magyar Gárda Mozgalmat is felszámolta a bírósági határozat, ezért a demokratikus alapelvek megsértése tekintetében nincs lényegi jelentősége annak, hogy az ítélet a perbeli napon még nem volt írásba foglalva. A rendezvény résztvevői tudatosan szembehelyezkedtek a Fővárosi Ítélet tábla jogerős döntésével.

Az alperes kifejtette továbbá, hogy a perbeli tiltást a Grtv. 14. § (1) bekezdés értelmében a rendőrségnek kötelező volt feloszlátnia azért is, mert az a hatóság tiltó határozata ellenére megtartott rendezvény volt. A rendőri jelentés rögzíti, hogy „a Szent István Bazilikánál kordonozásra került sor. 14 óra 11 percre a teljes kordonozás befejeződött. 15.00 órától teljes zárást hajtott végre az állomány a Bazilikánál, a kiürítés megkezdődött, 15.21 órára a helyszín kiürült. Felszólító autó lett a helyszínre vezényelve. A tömeg felszólítása megtörtént, melynek következtében átmentek az Erzsébet parkba”. (4. oldal 5. bekezdés). Ebből az látható, hogy az Erzsébet téren megjelenő tömeg azonos volt a Szent István Bazilika előtt, tiltó határozat ellenére megjelenő tömeggel. A joggal való visszaélés lehetőségét veti fel az a magatartás, amely gyors reagálását demonstrációként tiltat fel egy tiltó határozat ellenére megtartott rendezvényt, azáltal, hogy az eredeti bejelentéstől eltérő helyszínen rendezik azt.

Az alperes arra is hivatkozott, hogy a tömeg amiatt ment át a Szent István térről az Erzsébet térre, mert a rendőrség tiltó határozata ellenére a résztvevőknek szándékában állt a Szent István térre bejelentett rendezvény megtartása, ez azonban a rendőrség intézkedése miatt - a Bazilikánál végrehajtott zárás és a tér kiürítése - nem volt megoldható. Az Erzsébet téri rendezvény a résztvevők személyi köre tekintetében megegyezik a tiltó határozat ellenére megtartott rendezvénnyel. A két rendezvény megegyezést mutat a cél - a Szabadság térre bejelentett rendezvényekkel kapcsolatos állítólagos jogsértések miatti felháborodás kifejezése - valamint a tervezett napirend tekintetében is, megállapítható továbbá az időbeli folyamatosság is, a szervezői kör a két rendezvény esetében ugyancsak azonos. Mindezek alapján kijelenthető, hogy az Erzsébet téri rendezvény azonos volt a Szent István térre bejelentett, tiltó határozat ellenére megtartott, ezért feloszlátott rendezvénnyel, a tömeg ugyanis épp az oszlatás - ennek keretében a Szent István térről történő kiszorítás - következtében haladt a legközelebbi alkalmas helyszínre, az Erzsébet tér felé, ahol tehát már egy folyamatban lévő rendőri kényszerintézkedés foganatosítására (folytatására) került sor.

Az alperes végül kiemelte, hogy az Erzsébet téren összegyűlt tömeg tagjai a rendőrség jogszerű intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsítottak - amely magatartás a fentiek értelmében már a Szent István téren elkezdődött -, ezért a rendezvény semmiképpen nem volt törvényesnek tekinthető - elveszítette békés jellegét -, így azt a rendőrségnek a Gytv. és az Rtv. szabályai alapján ezen okból is fel kellett oszlátania. A rendőri jelentés beszámol arról, hogy *18 óra 07 perckor a tömeg a rendőröket megtámadta. Kövel, palackokkal, beton darabokkal dobálták a rendőr sorfalat. A felszólítás ellenére sem hagyták abba a cselekedetüket.* Kiemeli a jelentés, hogy „az előállításokat megelőzően a tömeg többször is felszólításra került a jogellenes magatartás abbahagyására, valamint arra, hogy a teret hagyják el. Az előállítottak száma, továbbá a megindult eljárások alapjául szolgáló cselekmények jellege önmagában elegendő ahhoz, hogy megállapítható legyen: a 2009. július 4. napján a Budapest V. kerület, Erzsébet téren tartott, nem bejelentett, gyors reagálását tiltó intézkedés semmiképpen nem minősült békésnek.

A bíróság az alperes határozatát (osztatás szóbeli elrendelése) a Gytv. 14. § (3) bekezdésében foglaltak alapján vizsgálta felül. A bíróság a tényállást a felek nyilatkozatai, a felperes személyes meghallgatása, a perben csatolt iratok, videofelvételek és rádióforgalmazás anyagai, Vona Gábor, Tóth Béla László, Csikhelyi Levente Koppány tanúk vallomásai, valamint a csatolt közigazgatási iratok alapján állapította meg.

Az Alkotmány 62. § (1) bekezdésének értelmében a Magyar Köztársaság elismeri a békés gyülekezés jogát és biztosítja annak szabad gyakorlását.

Ezzel összhangban rendelkezik a Gytv. 1. §-a, mely kimondja, hogy a gyülekezési jog mindenkit megillető alapvető szabadságjog, amelyet a Magyar Köztársaság elismer, és biztosítja annak zavartalan gyakorlását.

A Gytv. 2. § (1) bekezdésének értelmében a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják.

A Gytv. 2. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a rendezvény résztvevői jogosultak a közösen kialakított álláspontjukat az érdekeltek tudomására hozni.

A Gytv. 2. § (3) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.

A Gytv. 8. § (1) bekezdése értelmében, ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható, a rendőrség a bejelentésnek a hatósághoz való beérkezésétől számított 48 órán belül a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását megtilthatja.

A Gytv. 14. § (1) bekezdésének értelmében, ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt felosztatja.

A Gytv. 14. § (2) bekezdése kimondja, hogy a rendezvény felosztatását figyelmeztetésnek kell megelőznie.

A Gytv. 14. § (3) bekezdésének értelmében, ha a rendezvényt felosztatják, a rendezvény résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására.

Az Egyezmény 11. Cikke rendelkezik a gyülekezés és egyesülés szabadságáról. Ezen Cikk 1. pontja értelmében mindenkinek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához és a másokkal való egyesülés szabadságához, beleértve érdekei védelmében a szakszervezetek alapítását és az azokhoz

való csatlakozásnak a jogát. Míg a Cikk 2. pontja akként rendelkezik, hogy e jogok gyakorlását csak a törvényben meghatározott, olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság vagy közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megakadályozása, a közegészség, az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek. Ez a Cikk nem tiltja, hogy e jogoknak a fegyveres erők, a rendőrség vagy az államigazgatás tagjai által történő gyakorlását a törvény korlátozza.

Az Egyezménynek a joggal való visszaélés tilalmát deklaráló 17. cikkének értelmében az Egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármely állam, csoport vagy személy számára jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az Egyezményben foglalt jogok és szabadságok megsértésére vagy pedig az Egyezményben meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul.

A peres eljárás során a bíróság vizsgálata – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 215. §-ában rögzített korlátok között, vagyis a döntésben és a keresetben foglaltak szem előtt tartásával – kizárólag arra irányulhatott, hogy megállapítsa: helytállóan döntött-e az alperes, amikor a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján a rendezvényt feloszlatta.

A bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a Gytv. 14. § (1) bekezdése az oszlatási okokat kogens módon tartalmazza, azokat sem kiterjesztően, sem szűkítően nem lehet értelmezni.

Az alperes a feloszlítás indokaként egyrészt arra hivatkozott, hogy a perbeli rendezvényen a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak sérelmével járt, másrészt arra, hogy az a hatóság tiltó határozata ellenére megtartott rendezvény volt, harmadrészt pedig arra, hogy a rendezvény elveszítette békés jellegét.

A bíróság elsőként az Erzsébet téren tartott perbeli rendezvény jogi jellegét tette vizsgálat tárgyává, figyelemmel arra, hogy vizsgálni kellett, hogy a perbeli rendezvényt megillette-e az Alkotmány 62. § (1) bekezdésére figyelemmel alkotmányos védelem. Míg a felperes álláspontja szerint a perbeli rendezvény spontán, gyors gyülekezés volt, addig az alperes álláspontja szerint nem spontán demonstráció került megtartásra, hiszen arra szervezeten érkeztek vidékről is. A felperes e körben hivatkozott a Bukta és társai vs. Magyarország ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága által hozott ítéletre. A bíróság a rendezvény jogi jellegének vizsgálata során a hatályos jogszabályi rendelkezések mellett figyelemmel volt az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozatára, továbbá az Emberi Jogok Európai Bíróságának kialakult ítélkezési gyakorlatára is.

Az Alkotmánybíróság 75/2008. (V.29.) AB határozatában meghatározta a spontán gyűlések fogalmát, amikor deklarálta, hogy a békés célú spontán gyűlések fogalomkörébe többféle köztéri gyülekezés sorolható. A valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérők azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meglepő megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (flash mob vagy villámszöveg). Végül pedig a spontán gyűlésektől megkülönböztette az Alkotmánybíróság azokat a szervezett rendezvényeket, amelyeket a rendezvényre okot adó esemény miatt rendkívül rövid időn

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

belül lehet csak megtartani, mert a rendezvény későbbi megtartása értelmetlen volna (gvors gyülekezések).

Az Alkotmánybíróság a 75/2008. (V.29.) AB határozat rendelkező részének 1. pontjában megállapította, hogy az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyülekezési jog kiterjed az előzetesen szervezett rendezvényekre, közöttük az olyan békés rendezvények megtartására, amelyekre a gyülekezésre okot adó esemény miatt csak rövid időn belül kerülhet sor; deklarálta továbbá, hogy a gyülekezési jog kiterjed az előzetes szervezés nélküli gyűlésekre.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Bukta és társai vs. Magyarország ügyben kimondta, hogy „a Bíróság véleménye szerint speciális körülmények között, amikor valamely politikai esemény demonstráció formáját öltö, közvetlen válaszlépést tehet indokoltá, a politikai eseményt követő békés demonstráció feloszlátása pusztán a szükséges előzetes bejelentés hiánya miatt, ha a résztvevők semmilyen jogellenes magatartást nem tanúsítanak, a békés célú gyülekezés szabadságának aránytalan korlátozását jelenti.” (36. bekezdés.)

Erre figyelemmel a bíróságnak azt kellett vizsgálat tárgyává tennie, hogy a perbeli rendezvény előzetesen szervezett volt-e. A bíróság e körben arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli rendezvény előzetesen szervezett volt, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Ítéletábla 2009. július 2. napján történt ítélethirdetését követően az interneten olyan felhívások kerültek közzétételre, hogy a 2009. július 4-i demonstráció szervezői, Budaházy György barátai köre és a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom egyidejűleg szimpátiatüntetést tartanak a Magyar Gárda Egyesület mellett. A Magyar Gárda pedig honlapján közzölte a Szent István téri, a perbeli napon 17 óra 10 percre szervezett tüntetést. Nem vitatva tehát, hogy az Erzsébet tér a tervezett rendezvény helyszínéül a szervezés során nem került fel - arra éppen azért esett később a választás, mert a többi bejelentett, és megtiltott rendezvény helyszínéről a résztvevők az Erzsébet térre gyűltek -, az aggálymentesen leszögezhető, hogy a perbeli napra, 2009. július 4. napjára, Budapestre tüntetést szerveztek, a menet közben változó helyszínekről és időpontokról pedig folyamatosan tájékoztatták a honlap olvasóit, vagyis a rendezvény részleteit folyamatosan szervezték. A fentieket támasztják alá a becsatolt dvd-felvételek is, amelyekből megállapítható, hogy a perbeli napra a Magyar Gárda melletti tüntetésre vidékről is érkeztek a Magyar Gárda egyenruháját viselő szimpatizánsai. Az a tény, hogy az Erzsébet tér, mint rendezvényhelyszín a szervezés során nem került fel, nem befolyásolja annak megállapítását, hogy a rendezvény előre szervezett volt, hiszen a rendezvény célja, résztvevői köre, napja a szervezés folyamata során állandó volt, kizárólag egyetlen tényező - a helyszín - nem volt előre megállapítva.

A bíróság nem fogadta el a felperes azon hivatkozását, mely szerint az alperes által a Magyar Gárda honlapjának tekintett honlap egy magánszemély (Schön Péter) magántulajdonában áll, az nem a Magyar Gárda Egyesület és Mozgalom honlapja. A bíróság rámutat arra, hogy mindazon személyek, akik a Magyar Gárda szervezetről, programjairól, a Magyar Gárdával kapcsolatos bármilyen kérdésről kívánnak értesülni, értelemszerűen a www.magvargarda.hu honlapot keresik fel, nem tulajdonítva jelentőséget annak, hogy azt a Magyar Gárda, vagy egy magánszemély üzemelteti-e. A www.magvargarda.hu honlap a kívülálló, harmadik személyek számára a Magyar Gárda Egyesület és Mozgalom honlapjaként tűnik fel.

A bíróság a fentieket követően azt vizsgálta, hogy a perbeli rendezvény olyannak minősíthető-e,

amelyet a rendezvényre okot adó esemény miatt rendkívül rövid időn belül lehetett csak megtartani, mert a rendezvény későbbi megtartása értelmetlen lett volna. A bíróság e kérdésre nemleges választ adott. A felperes által előadottak értelmében a perbeli rendezvény keretében a résztvevők a Magyar Gárda Egyesület feloszlását kimondó ítélet és az előzetesen bejelentett rendezvények megtiltása ellen kívántak tiltakozni, továbbá Budaházy György szabaddalra helyezését követelni. A bíróság a Bukta és társai vs. Magyarország ügyet vizsgálva kiemeli, hogy a Bukta-üggyel szemben, amely esetben egy politikai esemény demonstráció formáját öltő, közvetlen válaszlépést tett indokoltá, a perbeli esetben ilyen nem merült fel, hiszen sem a Fővárosi Ítélet tábla jogerős ítélete miatti, sem az aznapi tüntetéseken való részvétel megakadályozása miatti felháborodás, sem pedig Budaházy György szabaddalra helyezésének követelése nem tekinthető olyan körülménynek, amely közvetlen válaszlépést tenne indokoltá, ezért a rendezvény bejelentésétől nem lehetett eltekinteni.

Leszögezhető, hogy míg a Bukta-ügyben az egyidejűség a demonstráció lényeges eleme volt, hiszen a rendezvény, melyet a magyar és a román miniszterelnök közös ünneplésének idejére időzítettek, sokkal kifejezőbb, és az egyet nem értést sokkal jelentősebben hangsúlyozó módja a tiltakozásnak, mint egy napokkal később megtartott rendezvény, vagyis amennyiben a Bukta-ügyben betartják a bejelentés okán a jogszabályban rögzített három napot, a tüntetés okafogyottá vált volna, hiszen az aktualitását veszítette volna. Ezzel szemben a perbeli esetben nincs olyan „sürgető” körülmény, amely a bejelentés és engedélyezés kötelező elemei alól a szervezők számára felmentést adott volna, hiszen napokkal, illetve néhány órával korábban történt események miatt kívánták a résztvevők felháborodásukat kifejezni, amit nem tett volna okafogyottá az, ha betartják a jogszabályi rendet és bejelentik a rendezvényt. A Bukta- és a perbeli eset közötti eltérés éppen abban ragadható meg, hogy míg a Bukta-ügyben a demonstráció lényegi elem volt, hogy azt pontosan a tüntetésre okot adó esemény idején tartották meg, addig a perbeli esetben a demonstráció az azt kiváltó események után valósult meg, tehát míg a Bukta-ügyben a demonstráción résztvevők egy aktuális eseményre kívántak reagálni, addig a perbeli esetben a rendezvény a bejelentés és engedélyezés három napja alatt nem veszítette volna el aktualitását.

A bíróság erre tekintettel arra a megállapításra jutott, hogy a perbeli rendezvény előre szervezett voltán kívül nem minősíthető olyannak, amely a gyülekezésre okot adó esemény miatt csak rövid időn belül lett volna aktuális. Az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozata értelmében a perbeli rendezvényre az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert alkotmányos védelem nem terjed ki, mert azt előzetesen be kellett volna jelenteni, amire azonban vitathatatlanul nem került sor.

A bíróság azonban hangsúlyozza, hogy az oszlatási okokat a Gytv. 14. § (1) bekezdése kogens módon tartalmazza, melynek értelmében csak az a rendezvény oszlatható fel, amelyet tiltó határozat ellenére tartanak. A bíróság ezt követően tehát azt vizsgálta, hogy megvalósult-e a perbeli rendezvény kapcsán Gytv. 14. § (1) bekezdésében foglalt azon, alperes által hivatkozott ok, miszerint „bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére” tartottak.

Az alperes e körben hivatkozott a rendőri jelentésre, melyből álláspontra szerint az állapítható meg, hogy az Erzsébet téren megjelenő tömeg azonos volt a Szent István Bazilika előtt, tiltó határozat ellenére megjelent tömeggel. Álláspontra szerint az Erzsébet téri rendezvény a résztvevők személyi köre tekintetében megegyezik a tiltó határozat ellenére megtartott rendezvénnyel, a két rendezvény megegyezést mutat a cél, valamint a tervezett napirend tekintetében, megállapítható továbbá az időbeli folytonosság is.

A felperes e körben arra utalt, hogy az Erzsébet téren kialakult tüntetést többségében, de nem kizárólagosan olyan személyek tartották, akiket meggátoltak az aznapra bejelentett tüntetéseken való részvételben, ezért az emiatti felháborodásukat is ki kívánták fejezni az Erzsébet téri tiltakozásukkal. Álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy a tüntetés keretében kifejtett vélemények, nézetek hasonlóságot mutatnak a bejelentett, de megtiltott rendezvényekkel, nem jelenti azt, hogy megtiltott tüntetés megtartására került volna sor.

A bíróság a rendelkezésre álló iratok, a felek nyilatkozatai, a felperes és Csíkhelyi Levente Koppány tanú által előadottak alapján megállapította, hogy a perbeli napra az Erzsébet térre nem érkezett bejelentés rendezvény megtartására vonatkozóan, továbbá, hogy az Erzsébet téren összegyűlt személyek a perbeli napra bejelentett, és megtiltott rendezvények résztvevőiből tevődött többségében össze, ezen személyek az Erzsébet térre kezdtek összegyűlni, mert a környező rendezvények helyszíneit, így a Kossuth teret, a Szabadság teret és a Szent István teret az alperes kordonnal zárta le, és így a lekordonozott rendezvények helyszíneiről kizorított résztvevők az Erzsébet térre mentek.

A bíróság nem fogadta el azt az alperesi hivatkozást, mely szerint a perbeli rendezvényt tiltó határozat ellenére tartották, tekintettel arra, hogy a Gytv. 8. § (1) bekezdésének értelmében a rendőrség a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását tilthatja meg, egyéb feltételek fennállása esetén. Tekintettel arra, hogy a perbeli esetben kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az Erzsébet térre a perbeli napra rendezvény megtartására vonatkozó bejelentés nem érkezett az alpereshez, melyből következően arra vonatkozóan tiltó határozat sem születhetett a rendőrség részéről, így nem állapítható meg, hogy a perbeli rendezvényt tiltó határozat ellenére tartották. Az alperes maga sem jelölte meg annak a tiltó határozatnak a számát, amelynek ellenére a perbeli rendezvény megtartásra került, csupán a két rendezvény személyi körének, céljának, napirendjének egyezőségére és az időbeli folytonosságra hivatkozott. Annak értékelése során azonban, hogy egy rendezvény mikor tekinthető tiltó határozat ellenére megtartottnak, a jogszabályi előírásokat nem lehet kiterjesztően értelmezni, ebből következően önmagában a két rendezvény releváns elemeinek egyezősége - tiltó határozat hiányában - nem elegendő annak megállapításához, hogy a perbeli rendezvényt tiltó határozat ellenére tartották. Erre tekintettel a bíróság az alperes ezen oszlatási okra való hivatkozását nem tudta elfogadni.

A bíróság megjegyzi, hogy a szűkítő jogszabály-értelmezés miatt valóban megnőhet a gyülekezési joggal való visszaélés veszélye, hiszen ez a jogszabály-értelmezés oda vezethet, hogy a nem engedélyezett rendezvény szervezői mentesülnének a „tiltó határozat ellenére” tartott demonstrációval szemben a Gytv. szerinti oszlatási szankció alól, ha a bejelentésben szereplő helyszíntől valamivel távolabb, vagy a bejelentésben foglalt időpont után rövid idővel, akár percekkel később tartanák meg ugyanazt a rendezvényt, mondván, hogy a tiltás meghatározott helyre és meghatározott időre vonatkozik, ezért szükséges ilyen esetekben a rendőrségnek az egyéb jogágak által biztosított eszközökkel élni.

A Gytv. 14. § (1) bekezdésének az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozatának meghozatalát megelőzően, vagyis a 2008. május 28. napjáig hatályos szövege lehetővé tette a rendezvény feloszlását abban az esetben is, ha bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül, a 7. § a) és b) pontjában foglaltaktól eltérően vagy tiltó határozat ellenére tartottak, az

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

Alkotmánybíróság azonban a Gytv. 14. § (1) bekezdésének a „bejelentés nélkül, a 7. § a) és b) pontjában foglaltaktól eltérően vagy” szövegrészét megsemmisítette.

A jelenleg hatályos Gytv. oszlatásra vonatkozó rendelkezései az alkotmánybírói határozat meghozatalát követően, annak figyelembe vételével nem kerültek újragondolásra, a jogalkotó az alkotmánybírói határozatnak megfelelően nem módosította a Gytv-t, az okozott joghézag nem került megoldásra. Így az a helyzet állt elő, hogy annak ellenére, hogy a perbeli rendezvényt alkotmányos védelem nem illeti meg, mivel nem minősíthető sem spontán rendezvénynek, sem pedig gyors gyűlekezésnek, az azonban a Gytv. hatályban lévő rendelkezése értelmében csupán ezen okból mégsem oszlatható fel. A Gytv. rendelkezései előírják a hatálya alá tartozó rendezvények kapcsán a bejelentési kötelezettséget, azonban annak elmulasztásához a jogszabály nem fűz szankciót, a rendezvény feloszlátását.

Megállapítható tehát, hogy az alperes eszköz nélkül marad a bejelentéshez kötött, de anélkül megtartott rendezvények esetében, mert a rendezvényt ugyan alkotmányos védelem nem illeti meg, de az a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján mégsem oszlatható fel csupán azon az alapon, hogy azt tiltó határozat ellenére tartották. Az Alkotmánybíróság is részletesen kifejtette idézett határozatának 7. pontjában, hogy a rendőrség az általa foganatosítható rendőri intézkedéseken kívül élhet természetesen az egyéb jogágak, így a szabálysértés vagy büntetőjog biztosította eszközökkel, hiszen sérülhet a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 152. § (1) bekezdése, vagy a büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény XVI. fejezetével védett jogi érdekek is, de a helyszínen nem tud fellépni a Gytv. által biztosított szankció, a feloszlátás jogszerű alkalmazásával.

Mindaddig, amíg a jogalkotó nem orvosolja az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozata és a Gytv. 14. § (1) bekezdése közötti joghézagot, a jogalkalmazó szervek a Gytv. 14. § (1) bekezdésében konkrétan nevesített okok alapján jogosultak és kötelesek az oszlatást elrendelni.

A bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendezvény feloszlátására a rendezvény békés jellegének elvesztése okot szolgáltatott-e. A rendezvény békés jellegének vizsgálatakor a bíróságnak kizárólag a résztvevők oszlatás elrendelése előtti magatartását kell vizsgálnia, mert az oszlatás elrendelése utáni esetleges békétlenség jogi megítélése az Rtv. és nem a Gytv. szerint történhet, ezért annak jogszerűségét is az Rtv. alapján kell megítélni, illetőleg szabálysértési eljárás indítása esetén a szabálysértési törvény alapján kell elbírálni. Mindezek alapján az oszlatás elrendelése után történt cselekmények és események jelen pernek nem képezték tárgyát, ezért a bíróság abban a körben nem folytatott vizsgálatot.

A bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a Gytv. 14. § (1) bekezdése nem nevesíti külön oszlatási okként a rendezvény békés jellegének elvesztését, azonban a Gytv. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel, mely csak a békés gyűlekezéseket védi, a résztvevők nem hivatkozhatnak alappal a gyűlekezési jog, mint alapjog korlátozására olyan esetben, amikor a rendőrség a rendezvény békés jellegének elvesztése miatt dönt annak feloszlátásáról. Ezt támasztja alá az Egyezmény 11. Cikke is, amely a békés gyűlekezéshez való jogot deklarálja, e rendelkezést pedig figyelmen kívül hagyni nem lehet az Alkotmány 7. §-ára tekintettel.

Az alperes a békés jelleg elvesztése kapcsán két okra hivatkozott, egyrészt a helyszínen lévők békétlenség minősíthető magatartására, miszerint a tömeg 18 óra 07 perckor a rendőröket

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

megtámadta, kövel, palackokkal, betondarabokkal dobálták a sorfalat, másrészt arra, hogy az összegyűlt tömeg a rendőrség jogszerű intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsított.

A bíróság a becsatolt felvételek és a rádióforgalmazás alapján arra a megállapításra jutott, hogy a perbeli rendezvényen résztvevők, illetőleg azok egy része éppen a rendőri fellépés, így az igazoltatások és a kiemelések miatt vált békétlenné, ezen intézkedéseket pedig a rendőrség már az oszlatás keretében fogatosította, vagyis az oszlatás elrendelése után. A bíróság kiemeli e körben, hogy a tömeg felosztatására vonatkozó első felszólítás 17 óra 08 perckor hangzott el, ekkor kezdődött meg az Rtv. 59. §-a szerinti intézkedés, vagyis oszlatás, ezzel szemben az alperes ellenkérelmében akként nyilatkozott, hogy 18 óra 07 perckor kezdték el a rendőröket, illetve a rendőrsorfalat kövel, palackokkal, betondarabokkal dobálni.

A bíróság annak vizsgálatát, hogy a rendezvényen résztvevő tömeg békétlenné vált része által tanúsított erőszakos magatartás jellemző volt-e az egész tömegre, vagyis az jellegadóan minősíthető-e, nem tette vizsgálat tárgyává, figyelemmel arra, hogy a tömeg békétlensége csupán az oszlatás 17 óra 08 perckor történt elrendelését követően egy órával alakult ki, vagyis e kérdés értékelése az oszlatás jogszerűsége szempontjából irreleváns volt.

Fentiekre tekintettel a bíróság az alperes által hivatkozott, békétlenné válást nem fogadta el jogszerű oszlatási okként.

A bíróság végül az alperes azon hivatkozását vizsgálta, mely szerint az oszlatás jogalapja arra tekintettel is fennállt, mert a perbeli rendezvény mások jogát és szabadságát sértette.

A bíróság kiemeli, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt, és a Gytv. 14. § (1) bekezdésében szereplő „mások jogainak és szabadságának” sérelme nem egy abszolút korlátozást jelent, hanem a gyülekezési jog és más alapjog, alapszabadság közötti konfliktus feloldásának lehetőségét teremti meg, az arányosság követelményének szem előtt tartásával. Mindez azt jelenti, hogy a gyülekezési jog, melynek gyakorlása adott esetben más, harmadik személyek valamely alapjogát, szabadságát sértheti, ne eredményezze harmadik személyek alapjogának aránytalan sérelmét.

A bíróság e helyütt az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) AB határozatára kíván utalni, melyben az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „számos olyan rendelkezés van a magyar jogrendszerben, melyeket a hatóságoknak figyelembe kell venniük, amikor arról döntenek, hogy konkrét helyzetekben a gyülekezési jog mások jogainak védelme érdekében korlátozható-e. Ilyen rendelkezés elsősorban az Alkotmány 8. § (2) bekezdése és az Alkotmánybíróságnak ezen alapvető alkotmányos rendelkezés tartalmát kifejtő számos határozata, mindenekelőtt az alkotmányos alapjogok korlátozásánál kötelezően figyelembe veendő szempontok körében a szükségesség és az arányosság követelménye.”

Mások jogainak és szabadságának védelme, és adott esetben valamely rendezvény ezen okból történő megtiltása, vagy éppen a rendezvény felosztatása kapcsán megkövetelhető, hogy mind a „mások”, vagyis a harmadik személyek köre, mind pedig az alapjogok, szabadságok sérelme konkrét, nyilvánvaló legyen. Ezen túlmenően a Gytv. nem a mások jogainak, szabadságának veszélyeztettsége, hanem a sérelem tényleges bekövetkezésének esetére írja elő az oszlatást, tehát a mások jogainak, szabadságának absztrakt veszélye nem elegendő indok.

Az alperes mások jogainak és szabadságának sérelme körében elsősorban arra hivatkozott, hogy a perbeli rendezvény esetében a bejelentés hiánya miatt az alperesnek nem volt ideje és lehetősége a közlekedés biztosításával járó rendészeti feladatok ellátására, mely a perbeli rendezvény esetében mások jogainak, például a rendezvényen részt venni nem kívánók mozgásszabadságának sérelmét eredményezte.

A bíróság rámutat arra, hogy bármilyen közterületen tartandó rendezvény - akár bejelentették, akár nem - a rendezvényen részt nem vevők mozgását szükségszerűen korlátozza, hiszen a rendezvény által elfoglalt közterületet nem tudják használni, vagyis egy közterületi rendezvény a rendezvényen részt nem vevő személyek mozgásszabadságának és adott esetben egyéb jogának is, például a helyváltoztatás jogának a korlátozását is eredményezi.

A bíróság e körben az Alkotmánybíróság következetes ítélkezési gyakorlatát emeli ki, melynek értelmében „az államnak az alapvető jog tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó kötelezettsége nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértéstől, hanem magában foglalja azt is, hogy biztosítania kell az érvényesüléshöz szükséges feltételeket is (...), két alapjog: a gyülekezés és a mozgás szabadsága esetleges konfliktusának megelőzésére a hatóságnak szükségképpen rendelkeznie kell azzal a jogszabályi felhatalmazással, hogy biztosítsa mindkét alapjog érvényesülését, illetőleg, ha ez lehetetlen, azt, hogy az egyik csak a legszükségesebb mértékben szoruljon hátrébe időlegesen a másik javára. (...) A gyülekezési szabadság és a közlekedési szempontok súlyát a jogalkalmazás során kell figyelembe venni. Azt, hogy a rendezvény még elviselhető mértékben zavarja-e például a közforgalmú közlekedést vagy nem, a hatóság csak a konkrét rendezvény és a konkrét helyszín ismeretében tudja mérlegelni.” (55/2001. (XI. 29.) AB határozat)

Ennek figyelembevételével tehát a rendőrség feladata volt annak megítélése, hogy a perbeli rendezvény kapcsán, annak helyszínére, időpontjára, és az azon résztvevő személyek számára tekintettel, sértült-e olyan mértékben a rendezvényen részt nem vevő, harmadik személyek mozgásszabadsága, amely a Gytv. 14. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti oszlatási okot megalapozta. A bíróságnak pedig abban kellett állást foglalnia, hogy a perbeli, nem vitatottan bejelentés nélkül tartott rendezvény eredményezte-e mások jogainak, szabadságának oszlatásra okot adó mértékű sérelmét abból adódóan, hogy a rendőrégnek a rendezvény biztosítására, ezen belül a közrend és a közlekedés rendjének biztosítására nem volt elegendő ideje felkészülni.

A bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség az Erzsébet téren a rendezvény időpontjában nagy számban volt jelen, ott nagy erővel és felkészülten, szervezeten tudott fellépni. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy a perbeli napon 0-24 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest rendőr-főkapitánya, indokolásul éppen arra hivatkozva, hogy a főváros területére az érintett napra nagyszámú demonstráció megtartását jelentették be, vagyis a rendőrség készült a perbeli napon megtartandó rendezvényekre. A peres eljárás során tanúként meghallgatott Tóth Béla, aki a perbeli napon a rendőrség részéről a biztosítási feladatok parancsnoka volt, vallomásaiban elmondta, hogy a perbeli napra Budapestre vidékről is érkeztek rendőrcsapatok, mely szintén azt támasztja alá, hogy a rendőrség a perbeli napon készült a rendezvényekkel kapcsolatosan ellátandó rendőri feladatokra.

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

A bíróság kiemeli, hogy az alperes a perben maga sem tudott e körben olyan konkrét esetet, helyzetet megjelölni és bizonyítani, mely a perbeli rendezvényen részt nem vevő, a környéken dolgozó, élő, közlekedő személyek mozgásszabadságának olyan mértékű sérelmét, korlátozását eredményezte volna, amely az oszlatásra okot adott volna.

Az alperesnek tehát azon hivatkozását, mely szerint a perbeli rendezvény esetében a bejelentés hiánya miatt az alperesnek nem volt ideje és lehetősége a közlekedés biztosításával járó rendészeti feladatok ellátására, mely a rendezvényen részt venni nem kívánók mozgásszabadságának sérelmét eredményezte, a fentiekben kifejtettekre tekintettel nem fogadta el a perbeli rendezvény feloszlásának jogalapjául.

Mások jogainak sérelmével kapcsolatosan az alperes másodsorban azt fejtette ki, hogy a Fővárosi Ítélet tábla 2009. július 2. napján szóban kihirdetett ítélete egyértelműen rögzítette, hogy a Magyar Gárda Egyesület feloszlatása szükségszerűen a mozgalomra is kiterjed. Az alperes e körben az Egyezmény 17. cikkére hivatkozva kifejtette, hogy a perbeli rendezvény megtartása az Egyezményben biztosított jogok nem megengedett, rendeltetésszerű gyakorlásának minősült, hiszen az közvetlenül és ténylegesen a demokrácia lényegéhez tartozó jogállamiságot, jogbiztonságot támadta, sértve ezáltal a közrendet és a köznyugalmat.

A perbeli esetben az alperes sem a sérelmet szenvedettek körét, sem pedig a megsértett alapjogot megnevezni nem tudta. Azt, hogy a perbeli rendezvény megtartása a közrend és köznyugalom, mint viszonylag tág jogi kategórián belül kiknek és milyen konkrét, nyilvánvaló sérelmét és milyen okból jelentette, az alperes nem jelölte meg, ezáltal a mások jogainak és szabadságának sérelmét nem tudta olyan mértékben konkretizálni, amelyre tekintettel az oszlatás ezen jogalapját jogszerűnek lehetne tekinteni. Az alperes által meghatározott alapjogok, vagyis a jogállamiság, jogbiztonság, közrend és köznyugalom sérelme önmagában ezáltal, hogy a perbeli rendezvényen résztvevők a vélemény-nyilvánítási joguk keretében nemtetszésüket fejezték ki a Fővárosi Ítélet tábla jogerős ítéletével szemben, csak közvetetten és távoli módon következett be, az a kör pedig, akiknek a jogai ezáltal sérültek, végképp olyan megfoghatatlan, és az alperes által sem meghatározott, melyre tekintettel a mások jogainak és szabadságának sérelmére hivatkozással az oszlatás jogszerűségét nem lehet állapítani. Minél általánosabb hivatkozás történik mások jogainak és szabadságának sérelmére, annál kevésbé jelenthet az jogalapot a Gytv. 14. § (1) bekezdésében megállapított szankció, vagyis feloszlás amiatt történő alkalmazására.

A perbeli rendezvényen a Magyar Gárda tagjai, szimpatizánsai vettek részt, vagyis azok a személyek, akik a Magyar Gárda Egyesületet és Mozgalmat feloszlató, jogerős ítélettel szembeni nem-tetszésüket kívánták kifejezni, a perbeli rendezvény önmagában ezért azonban nem tekinthető a Magyar Gárda rendezvényének. A rendezvényen a résztvevő személyek magánemberként jelentek meg, nem a Magyar Gárda tagjaiként, akik közül egyesek a Magyar Gárda egyenruháját viselték, vagy más módon jelét adták annak, hogy a Magyar Gárdával szimpatizálnak, például árpádsávós kendő vagy egyéb árpádsávós ruhadarab viselésével. Az a tény, hogy rendezvényen megjelent személyek a vélemény-nyilvánítási jogukkal élve kifejezték a Fővárosi Ítélet tábla ítéletével kapcsolatos véleményüket, önmagában és automatikusan nem valósítja mások jogainak és szabadságának sérelmét. A bíróság ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy a vélemény-nyilvánítás szabadságának az a lényege, hogy a joggal élők az esetlegesen másokétól eltérő véleményüket kifejezésre juttathassák, vagyis a vélemény-nyilvánítás szabadsága magában foglalja a másnak nem

tetsző vélemény nyilvánításának szabadságát is, ezért önmagában az eltérő vélemény nyilvánításának tényéből nem következik mások jogának, szabadságának, illetőleg a jogállamiságnak és jogbiztonságnak a sérelme.

A Fővárosi Ítéletábra jogerős ítéletében kimondta, hogy önmagában a Magyar Gárda rendezvényein elhangzott szónoklatok tartalma, vagy önmagában az egyenruha használata, illetve az alakzatban vonulás, a vezényszavak, speciális köszöntések elhangzása a véleménynyilvánítási és egyesülési jog gyakorlásába való beavatkozást nem feltétlenül indokolja, azonban mindezen körülményeket összességében kell megítélni, és azok kumulatív hatását kell minősíteni. A bíróság ezzel összefüggésben arra kíván rámutatni, hogy a perbeli rendezvényen a résztvevők mindösszesen az Erzsébet téren a fűben leülve énekeltek, tehát a perbeli rendezvényen sem szónoklatok, sem alakzatban vonulás, vezényszavak, speciális köszöntések nem hangzottak el, amelyek összességükben alkalmasak lehetnek volna mások jogának és szabadságának sérelmére. Ezen túlmenően továbbá a Fővárosi Ítéletábra a Magyar Gárda Egyesületet és Mozgalmat jogerősen feloszlato ítéletében kitért arra, hogy nagy jelentőséget tulajdonít a rendezvények helyszínei tudatos kiválasztásának is, azok ugyanis kis lélekszámú, romák által is lakott települések voltak, mely körülmény a perbeli rendezvénnyel kapcsolatosan fel sem merült. Nem vitásan a perbeli rendezvényen résztvevők jelentős része a Magyar Gárda egyenruháját viselte, mely azonban a perbeli napon nem volt jogszabály által tilalmazott, sőt azt a Fővárosi Ítéletábra ítéletében a vélemény-nyilvánítás szabadságának körébe utalta.

Egyebekben pedig rámutat arra a bíróság, hogy az alperes a peres eljárás során arra hivatkozott, hogy a perbeli rendezvényen résztvevők tudatosan szembehelyezkedtek a Fővárosi Ítéletábra jogerős ítéletével, az alperes azonban nem hivatkozott arra, hogy a perbeli rendezvény feloszlatoására bűncselekmény elkövetése miatt került volna sor, ugyanis a rendőrség bűncselekmény alapos gyanúja esetén köteles eljárást indítani, a büntetőeljárás megindításának hiánya ezért azt támasztja alá, hogy maga az alperes sem értékelte a perbeli vélemény-nyilvánítást olyan jellegűnek és mértékűnek, amely révén a büntetőjog által védett jogállamiság elemét képező közrend sérült volna.

Összegezve rögzíthető tehát, hogy a mások jogainak és szabadságának sérelmére, és ezen belül a jogállamiság és a jogbiztonság sérelmére történt alperesi hivatkozás nem szolgálhatott alapul a vizsgált rendezvény feloszlatoására.

A bíróság nem vizsgálta jelen per keretei között sem a perbeli napra bejelentett rendezvények megtartását megtiltó határozatokat, sem pedig az oszlatás során alkalmazott kényszerintézkedések megválasztásának, végrehajtásának jogszerűségét, mert azok ellen egyrészt a Gytv. bírósági felülvizsgálatot, másrészt pedig az Rtv. jogorvoslatot tesz lehetővé.

A bíróság végül nem értékelte és nem vizsgálta a peres eljárás során becsatolt szabálysértési ügyekben hozott döntéseket, mellyel kapcsolatban a bíróság nyomatékosan rögzíti, hogy jelen per tárgya a perbeli rendezvény feloszlatoásának jogszerűsége volt, mely a résztvevők egyéni szabálysértési felelősségét semmilyen módon nem érinti, különös tekintettel az Rtv. 19. §-ára.

A bíróság nem adott helyt a perben a felperes további tanúbizonyításra vonatkozó indítványainak, arra tekintettel, hogy egyrészt a jogász tanúkat a felperes az oszlatás elrendelésének törvényességére vonatkozóan, vagyis jogkérdésre kívánta meghallgatni, a Pp. 167. § (1) bekezdése értelmében

Fővárosi Bíróság
27.K.33.569/2009/19.

azonban a tanú tényállítások körében hallgatható ki, Gonda László tanút pedig olyan tényekre nézve, melyre vonatkozóan az eseményről készített felvételek a bíróság rendelkezésére álltak, illetőleg e tényekre nézve a bíróság a felperest személyesen hallgatta meg, illetőleg két felperesi tanú vallomását is rögzítette, mindezek alapján a tényállás aggálymentesen megállapítható volt, így további tanúk meghallgatásától az ügy érdemére kiható eredmény nem volt várható.

Ezen túlmenően a bíróság utal arra is, hogy a 2010. június 7. napján tartott tárgyalásán a feleket mellőzés terhével hívta fel 30 napon belül a további bizonyítási indítványok megtételére, azonban a felperes a bizonyítási indítványát 30 napon túl jelentette be.

A peres eljárás eredményeként a Budapest, V. kerület Erzsébet téren 2009. július 4. napján fogatosított oszlatást illetően a bíróság azt állapította meg, hogy a rendezvényt nem tiltó határozat ellenére tartották, az nem vesztette el békés jellegét, végül pedig nem sértette felosztatásra okot adó mértékben mások jogait és szabadságát, ezért az alperes az oszlatás elrendelésével megsértette a Gytv. 2. § (1) bekezdését és a Gytv. 14. § (1) bekezdését. A bíróság erre tekintettel a Gytv. 14. § (3) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint arra a megállapításra jutott, hogy a perbeli rendezvény felosztatása jogellenes volt.

A bíróság a perköltség viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte, mely ügyvédi munkadíjból és készkiadásból áll. A bíróság a munkadíj összegét mérlegeléssel állapította meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §. (1) és (3) bekezdése alapján.

Az alperes pervesztességére tekintettel a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § c) pontja alapján – figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a 14. §-ára - a Magyar Állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 340. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2010. év október hó 4. napján

dr. Hajdú Ágnes s.k.
bíró

dr. Bögös Fruzsina s.k.
a tanács elnöke

dr. Surányi József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

